

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ РАДА ШКОЛЕ
за школску 2023/24. годину

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ТИМА ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ ШКОЛЕ

Чланове Тима су школске 2023/24. године чинили:

Професори:

- Јулијана Јамбор
- Бојана Ђоројевић,
- Милош Вулековић,
- Соња Хампелић,
- Јасмина Дулић,
- ко-координатор педагог Љупка Белчовска,
- координатор педагог Бранка Јосимов,- директор Душан Павловић.

Као члан Школског одбора именована је Оливера Топаловић, као члан Савета родитеља Ивана Секулић, а као члан ученичког парламента Данијел Салма.

Електронски састанци одржавани су (неколико) почетком августа и септембра 2023. године.

Индивидуални састанци (углавном око техничког решавања начина рада, прикупљања података и њихове обраде) одржавани су и индивидуално.

На првој онлајн седници је, у складу са *Смерницама за организацију и реализацију образовно-васпитног рада у средњој школи у школској 2023/2024. години (МПНТР, август 2023. године)*, одлучено да се истраже и вреднују следеће области квалитета:

4. Подршка ученицима и

5. Етос

У истраживање су укључени ученици, професори и родитељи путем попуњавања анонимних електронских упитника. За све учеснике су неки од индикатора „преведени” на разумљивији начин или на личне поступке, неки су изостављени (код ученика), јер се не очекује да имају сазнања о свим аспектима наставних и организационих поступака у Школи.

Неки индикатори су раздвојени на више показатеља, па су сви учесници индикаторе/показатеље оба стандарда процењивали оценама „1 – није присутно; 2 – присутно у мањој мери; 3 – присутно у већој мери; 4 – присутно у потпуности”. До коначне процене се дошло аритметичком средином код свих учесника по групама. У квалитативној анализи су сви стандарди приказани на начин који је предвиђен Правилником о стандардима квалитета рада установе (Сл. гласник - Просветни гласник бр.14, од 2. августа 2018. године) за спољашњу евалуацију рада школе, односно:

- 1: 1 – 1,50 није присутно;
- 2: 1,51 – 2,50 присутно у мањој мери;

- 3: 2,51 – 3,50 присутно у већој мери ;
- 4: 3,51 – 4,00 присутно у потпуности.

У ПИСА тестирању (и анкетирању) су 2022. године учествовали и ученици наше школе (петнаесто-годишњаци, 41 ученик у узорку). Пошто су резултати стигли маја 2024. године, а тичу се и подршке и етоса, овде ће бити наведени и неки од резултата.

Прилог овог извештаја чиниће квалитативна анализа података, табеле са аритметичким срединама и проценама по групама испитаника и предлог мера за унапређивање рада Школе у појединим сегментима, а комплетан извештај ће се налазити у документацији Школе.

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 4: ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА

4.1. У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима.

- 4.1.1. Школа предузима разноврсне мере за пружање подршке ученицима у учењу.
- 4.1.2. Школа предузима разноврсне мере за пружање васпитне подршке ученицима.
- 4.1.3. На основу анализе успеха и владања предузимају се мере подршке ученицима.
- 4.1.4. У пружању подршке ученицима школа укључује породицу односно законске заступнике.
- 4.1.5. У пружању подршке ученицима школа предузима различите активности у сарадњи са релевантним институцијама и појединцима.
- 4.1.6. Школа пружа подршку ученицима при преласку из једног у други циклус образовања.

4.2. У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика.

- 4.2.1. У школи се организују програми/активности за развијање социјалних вештина (конструктивно решавање проблема, ненасилна комуникација...).
- 4.2.2 На основу праћења укључености ученика у ваннаставне активности и интересовања ученика, школа утврђује понуду ваннаставних активности.
- 4.2.3. У школи се промовишу здрави стилови живота, права детета, заштита човекове околине и одрживи развој.
- 4.2.4. Кроз наставни рад и ваннаставне активности подстиче се професионални развој ученика, односно каријерно вођење и саветовање.

4.3. У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима.

- 4.3.1. Школа ствара услове за упис ученика из осетљивих група.
- 4.3.2. Школа предузима мере за редовно похађање наставе ученика из осетљивих група.
- 4.3.3. У школи се примењује индивидуализовани приступ/индивидуални образовни планови за ученике из осетљивих група и ученике са изузетним способностима.
- 4.3.4. У школи се организују компензаторни програми/активности за подршку учењу за ученике из осетљивих група.
- 4.3.5. Школа има успостављене механизме за идентификацију ученика са изузетним способностима и ствара услове за њихово напредовање (акцелерација; обогаћивање програма).
- 4.3.6. Школа сарађује са релевантним институцијама и појединцима у подршци ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима.

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА 5. ЕТОС

5.1. Успостављени су добри међуљудски односи.

- 5.1.1. У школи постоји доследно поштовање норми којима је регулисано понашање и одговорност свих.
- 5.1.2. За дискриминаторско понашање у школи доследно се примењују мере и санкције.
- 5.1.3. За новопридошле ученике и запослене у школи примењују се разрађени поступци прилагођавања на нову школску средину.
- 5.1.4. У школи се користе различите технике за превенцију и конструктивно решавање конфликта.

5.2. Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу.

5.2.1. Успех сваког појединца, групе или одељења прихвата се и промовише као лични успех и успех школе.

5.2.2. У школи се примењује интерни систем награђивања ученика и запослених за постигнуте резултате.

5.2.3. У школи се организују различите активности за ученике у којима свако има прилику да постигне резултат/успех.

5.2.4. Ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом учествују у различитим активностима установе.

5.3. У школи функционише систем заштите од насиља.

5.3.1. У школи је видљиво и јасно изражен негативан став према насиљу.

5.3.2. У школи функционише мрежа за решавање проблема насиља у складу са Протоколом о заштити деце/ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама.

5.3.3. Школа организује активности за запослене у школи, ученике и родитеље, које су директно усмерене на превенцију насиља.

5.3.4. Школа организује посебне активности подршке и васпитни рад са ученицима који су укључени у насиље (који испољавају насилничко понашање, трпе га или су сведоци).

5.4. У школи је развијена сарадња на свим нивоима.

5.4.1. У школи је организована сарадња стручних и саветодавних органа.

5.4.2. Школа пружа подршку раду ученичког парламента и другим ученичким тимовима.

5.4.3. У школи се подржавају иницијативе и педагошке аутономије наставника и стручних сарадника.

5.4.4. Родитељи активно учествују у животу и раду школе.

5.4.5. Наставници, ученици и родитељи организују заједничке активности у циљу јачања осећања припадности школи.

5.5. Школа је центар иновација и васпитно-образовне изузетности.

5.5.1. Школа је препознатљива као центар иновација и васпитно-образовне изузетности у широј и ужој локалној и стручној заједници.

5.5.2. Наставници континуирано преиспитују сопствену васпитно-образовну праксу, мењају је и унапређују.

5.5.3. Наставници нова сазнања и искуства размењују са другим колегама у установи и ван ње.

5.5.4. Резултати успостављеног система тимског рада и партнерских односа на свим нивоима школе представљају примере добре праксе.

5.5.5. Школа развија иновативну праксу и нова образовна решења на основу акционих истраживања.

Квалитативна анализа ће бити приказана по групама испитаних (због значајно различитог броја испитаника), а процена стандарда обједињено, аритметичким срединама. У прилогу се налазе табеле по групама испитаника, стандардима, показатељима и аритметичким срединама.

Област квалитета: 4. Подршка ученицима

У целини гледано, ову област квалитета испитаници у истраживању процењују као присутну у већој мери (2,61) – процена 3

Стандард: 4.1. У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,74).

Чланови Школског одбора и родитељи сматрају да је овај стандард остварен у **већој мери (2,99)**. Нешто ниже су проценили пружање подршке ученицима у учењу и васпитне подршке (2,72 и 2,76), нешто више (око 3) све остале индикаторе.

Овај стандард су наставници проценили оценом испод 3, у **већој мери (једва - 2,92)**. Нешто ређе укључују породицу у подршку, још ређе да у подршци сарађују са спољашњим институцијама и појединцима (2,52) и да пружају подршку ученицима при преласку у следећи циклус образовања. Сви остали индикатори су процењени као остварени изнад 3 (у већој мери).

Ученици овај стандард процењују као присутан у **мањој мери (2,30)**. Ученици у мањој мери имају утисак да им професори пружају подршку у учењу и да на њих васпитно делују (2,39 и 2,41). Ретко по потреби коригују свој начин рада, ретко укључују родитеље и једва укључују институције и појединце ван школе (1,99).

Стандард: 4.2. У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика.

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,60).

Родитељи и чланови Школског одбора су оствареност овог стандарда проценили као присутан у **већој мери (2,95)**. По њима постоје програми и активности за развој социјалних вештина, ваннаставне активности се организују на основу интересовања ученика, промовишу се здрави стилови живота, ради се на професионалној оријентацији и каријерном вођењу ученика.

По мишљењу наставника овај стандард се остварује у **већој мери (2,71)**. Ипак, мишљења толико јединствена по показатељима. Наставници у мањој мери организују програме за развој социјалних вештина (2,40), и у мањој мери организују ваннаставне активности на основу интересовања ученика (2,45). У већој мери промовишу здраве начине живота, професионални развој и каријерно вођење кроз наставу.

Ученици оствареност овог стандарда виде као присутно у **мањој мери (2,14)**. Сва четири понуђена показатеља су процењена као присутна у мањој мери. И активности за развој социјалних вештина (2,03) и ваннаставне активности засноване на интересовањима (2,20) и промоција здравих стилова живота (2,27) и професионални развој и каријерно вођење кроз наставне активности (2,06).

Стандард: 4.3. У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и и ученицима са изузетним способностима

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у мањој мери (2,48).

Родитељи и чланови Школског одбора су овај стандард проценили као присутан у **већој мери (2,93)**. Најниже су процењени индивидуализовани приступ и планови за ученике из осетљивих група и ученике са изузетним способностима (2,84 – у већој мери). Сви остали показатељи су процењени од 2,92 до 3,00.

Овај стандард су наставници проценили убедљиво најнижом оценом, као присутан у **мањој мери (2,14)**. Пошто су ставке у упитнику „преведене“ директно на ангажман самих наставника и процене су прилично ниске и баш све су процењене као присутне у мањој мери. Наставници ретко учествују у стварању услова за упис ученика из осетљивих група (2,02), предузимању мера за њихово редовно похађање наставе (2,23), примени индивидуализованог приступа и планова за ученике из осетљивих група и оних са изузетним способностима (2,29), најређе учествују у

реализацији компензаторних програма за подршку учењу ученицима из осетљивих група (1,85). Ретко познају школске механизме за идентификацију ученика са изузетним способностима и стварају услове за њихово напредовање (2,36), ретко сарађују са релевантним институцијама у подршци ученицима из осетљивих група и оних са изузетним способностима (2,08).

У упитницима за ученике обухваћени су само неки показатељи (неки су и „преведени“) и овај стандард ученици такође процењују као присутан у **мањој мери (2,37)**. Најниже су проценили показатељ (4.3.4.) који у упитнику гласи „У школи су организовани програми за подршку и прилагођавање ученицима којима је то потребно.“ (1,93).

Област квалитета: 5. Етос

У целини гледано, ову област квалитета испитаници у истраживању процењују као присутну у већој мери (2,61) – процена 3

5.1. Успостављени су добри међуљудски односи

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,77).

Чланови Савета родитеља и Школског одбора сматрају да је овај стандард присутан **већој мери (3,25)**. Сматрају да се у већој мери доследно поштују норме које регулишу понашање и одговорност свих, да се примењују санкције за дискриминаторско понашање, да се за новопридошле ђаке и запослене примењују разрађени поступци прилагођавања и да се користе различите технике за превенцију и конструктивно решавање конфликта. Све процене присутности показатеља су изнад 3,00.

За разлику од родитеља, наставници и такође мисле да су међуљудски односи присутни у **већој мери (2,65)**, али су им процене нешто ниже. Не рачунајући „додате“ ставке (ради „превода“ и утврђивања реалног стања), ни један показатељ није процењен ознаком „3“. Чак је показатељ „5.1.3. За новопридошле ученике и запослене у школи примењују се разрађени поступци прилагођавања на нову школску средину.“, процењен као „присутан у мањој мери“ (2,39).

Што се тиче ученика, њихова процена присутности овог стандарда је да је присутан у **мањој мери (2,40)**. Не рачунајући додате, изостављене и преведене ставке најмање су задовољни поступцима за прилагођавање ученика на нову средину (2,26) и примени техника превенцију и конструктивно решавање конфликта (2,14).

5.2. Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу.

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,79).

Родитељи и чланови Школског одбора овај стандард процењују као присутан у **већој мери (3,05)**. Код све три групе испитаника најбоље је процењен показатељ „5.2.1. Успех сваког појединца, групе или одељења прихвата се и промовише као лични успех и успех школе.“ (родитељи – 3,36; наставници – 3,40; ученици – 3,03)

Наставници овај стандард процењују као присутан у **већој мери (2,82)**. Процене су прилично високе (око 3), осим ставке „5.2.4. Ученици са сметњама у развоју и индивидитетом учествују у различитим активностима установе.“, где је процењено да се то дешава у мањој мери (2,15).

Овај стандард су ученици проценили (једва, на граници) као присутан у **већој мери (2,51)**. Осим промоције успеха, све остале ставке су процењене као присутне у мањој мери, а најниже је и овде процењено учешће ученика са сметњама и инвалидитетом као пристно у мањој мери (2,14).

5.3. У школи функционише систем заштите од насиља.

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,75).

Чланови Школског одбора и родитељи су овај стандард проценили веома високо – у **већој мери (3,08)**. Сви показатељи су процењени изнад 3,00, а показатељи да је у школи видљиво и јасно изражен негативан став према насиљу и да функционише мрежа за решавање проблема насиља у складу са Протоколом су чак, према критеријумима из Правилника о вредновању процењени као присутни у потпуности (5.3.1. – 3,64, односно, 5.3.2. – 3,52).

Овај стандард и наставници описују као присутан у **већој мери (2,83)**, али у нижем степену. Организацију активности у школина превенцији насиља у којима учествују запослени, ученици и родитељи процењују као присутне у мањој мери (5.3.3. - 2,35). Посебне активности подршке и васпитног рада са ученицима укљученим у насиље на било који начин процењују као присутне у већој мери, али једва (5.3.4. – 2,55).

Ученици овај стандард процењују врло ниско, као присутан у **мањој мери (2,34)**. Осим процене показатеља о израженом негативном ставу према насиљу, сви остали показатељи су процењени као присутни у мањој мери. Најниже је процењен показатељ активностима везаним за превенцију насиља (5.3.3. – 1,90).

5.4. У школи је развијена сарадња на свим нивоима.

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,69).

Због специфичности показатеља овог стандарда, ученици су процењивали свега три показатеља (нису у могућности да имају информацију о осталима), а наставници су код два показатеља процењивали своју личну укљученост у неке активности школе (од пет показатеља).

Родитељи и чланови Школског одбора су овај стандард проценили као присутан у **већој мери (3,06)**. Најниже су проценили своју укљученост у живот и рад школе (5.4.4. – 2,88) и организацију заједничких активности наставника, родитеља и ученика у сврху осећања припадности школи (5.4.5. – 2,64).

Овај стандард наставници процењују прилично ниско, иако је процена да је присутан у **већој мери (2,68)**. Најниже су процењени сарадња стручних и саветодавних органа (5.4.1. – 2,65), наставничко укључивање родитеља у живот и рад школе (5.4.4. – 2,60). А наставничко укључивање ученика и родитеља у заједничке активности ради јачања осећаја припадности школи је процењено чак као присутно у мањој мери (5.4.5. – 2,03).

Ученици овај стандард процењују врло ниско, као присутан у **мањој мери (2,34)**. Ученици су подједнако ниско (присутно у мањој мери) проценили и укљученост родитеља (5.4.4. – 2,20), а посебно заједничке активности свих субјеката (5.4.5. – 1,87).

5.5. Школа је центар иновација и васпитно образовне изузетности.

Према истраживању, испитаници су овај стандард проценили као присутан у већој мери (2,65).

Због специфичности показатеља овог стандарда, ученици су процењивали свега један показатељ (своје учешће у активностима које школа организује на иновирању наставе), а наставници су процењивали своје лично учешће у унапређивању наставе.

Чланови Школског одбора и Савета родитеља су овај стандард проценили као присутан у **већој мери (2,88)**. Ипак, ни код једног показатеља процена не показује да је овај стандард присутан у потпуности и све процене су испод 3,00.

Наставници овај стандард процењују као присутан у **већој мери (2,89)**. Највише процене се односе на сопствено унапређење васпитно-образовне праксе (5.5.2. – 3,18) и размену сазнања и искустава са колегама у школи ван ње (5.5.3. – 3,18). Најнижа процена се односи на тврдњу/показатељ да школа развија иновативну праксу и нова образовна решења на основу акционих истраживања (5.5.5. – 2,57).

Овај стандард ученици процењују као присутан у **мањој мери (2,19)**. По сопственом мишљењу ретко учествују у активностима које школа организује да би била препознатљива као центар иновација и васпитно-образовне изузетности у широј и ужој локалној и стручној заједници (5.5.1. – 2,19).

Резултати ПИСА истраживања:

АТМОСФЕРА НА ЧАСУ МАТЕМАТИКЕ (акцентована у целокупном истраживању):

- Ученици не слушају шта наставник/ца прича (34,38%);
- Бука је и неред (19,23%);
- Наставник мора дуго да чека да се ученици умире (24,14%);
- Ученици не могу добро да раде (13,64%);
- Ученици не почињу са радом дуго након почетка часа (11,11%);
- Ученицима одвлачи пажњу коришћење дигиталних ресурса (27,59%);
- *Наставник/ца показује интересовање за учење сваког ученика (65,00%);*
- *Наставник/ца пружа додатну помоћ ученику када је то потребно (75,00%);*
- *Наставник/ца помаже ученицима у учењу (62,50%);*
- *Наставник/ца наставља да објашњава све док ученици не схвате градиво (60,00%).*

Слажу се са наведеним тврдњама:

- *Моји наставници ми дају довољно времена да осмислим креативна решења у изради задатака (45,16%)*
- *Моји наставници цене креативност ученика (74,29%);*
- Активности којима се бавимо на часовима математике помажу ми да размишљам о новим начинима решавања проблема (50,00%);
- *Моји задаци из математике захтевају од мене да осмислим различита решења за задатак (61,76%);*
- Моји наставници ме подстичу да осмислим оригиналне одговоре (55,56%);
- *У школи ми се даје шанса да изразим своје идеје (66,67%).*

Насиље у школи

(процент ученика којима се инцидент десио неколико пута месечно или чешће у претходних 12 месеци):

- Други ученици су ме намерно изостављали из активности (7,32%);
- Други ученици су ме исмевали (4,88%);
- Други ученици су ми претили (2,44%);
- Други ученици су ми одузимали или уништавали ми ствари (2,44%);

- Други ученици су ме ударили или гурали (2,44%);
- Други ученици су ширили гадне трачеве о мени (9,76%);
- Учествовало/ла сам у тучи у школи (0,00%);
- Изостао/ла сам из школе јер сам се осећао/ла небезбедно (2,44%);
- Дао/ла сам новац некоме у школи, јер су ми претили (2,44%).

ЗАКЉУЧЦИ:

Уз напомену да је ванредно стање, двогодишња епидемиолошка ситуација и трагични догађаји својевремено отежала, а често и онемогућила уобичајени рад школе, на основу добијених података, чланови Тима су на свој седници августа 2024. године утврдили слабости и предности (резултати ПИСА истраживања) у раду школе, првенствено на подршци ученицима (највише односом и поступцима наставника у настави и мотивацијом ученика за наставне и ваннаставне активности, независно од њихових способности и могућности).

Такође, подаци показују да су активности на превенцији насиља, дискриминације и решавању конфликта на задовољавајућем нивоу.

Обрађени статистички подаци се налазе у документацији школе.

Тим за самовредновање рада школе предлаже следеће активности и мере на унапређивању рада школе:

Предлог мера:	Носиоци активности:	Време реализације:	Начин праћења:
<p>Рада на развоју професионалних компетенција наставника:</p> <ul style="list-style-type: none"> - интерне и екстерне обуке за наставнике (са акцентом на комуникацији са ученицима, нарочито за одељенске старешине и диференцираним наставним поступцима, за све); - ИОП-и; - менторски програми; - упознавање наставника са процедурама за случајеве проблема у учењу и потребама за убрзано напредовање. 	<ul style="list-style-type: none"> - Директор и поћници директора; - Педагошки колегијум; - Наставничко веће; - Стручна већа предмета; - Стручни сарадници; - Тим за обезбеђивање квалитета и развој школе; - Тим за инклузију. 	<ul style="list-style-type: none"> - одмах; - прво полугодиште 2024/25. године; - током године. 	<ul style="list-style-type: none"> - Анализе на састанцима стручних органа; - Преглед планова; - Извештаји на крају године - лични, портфолио.
<p>Појачати рад у ваннаставним активностима и пројектној настави према интересовањима ученика:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упитници о интересовањима ученика за ваннаставне активности; - подела задужења, организација и реализација ваннаставних активности према интересовањима ученика; - израдити планове рада ваннаставних активности и уградити у Годишњи план рада за школску 2024/25.. годину, - стварање услова за реализацију ваннаставних активности. 	<ul style="list-style-type: none"> - стручни сарадници; - директор и помоћници директора; - наставничко веће; - стручна већа предмета; - Тим за обезбеђивање квалитета и развој школе 	<ul style="list-style-type: none"> - одмах; - почетком школске 2024/25. године 	<ul style="list-style-type: none"> - Извештаји; - Записници стручних већа, тимова и органа.
<p>Евалуација рада наставника:</p> <ul style="list-style-type: none"> - посете наставним часовима; - упитници за ученике и наставнике. 	<ul style="list-style-type: none"> - стручни сарадници; - стручна већа предмета; - директор и помоћници директора; - Тим за самовредновање рада школе. 	<ul style="list-style-type: none"> - крај школске године. 	<ul style="list-style-type: none"> извештаји и записници; - лични портфолио наставника.
<p>Обуке наставника и ученика (интерне или екстерне) о ПРАВИЛНИКУ о протоколу поступања у установи у заштити од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - радионица на седници Наставничког већа и/или обука за одељенске старешине; - уградити планове (са акцентом на превенцији) у планове рада одељенских старешина; - обуке за решавање конфликта. 	<ul style="list-style-type: none"> - Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања; - стручни сарадници; - одељенске старешине; - Школска управа Сомбор; - директор, помоћници директора. 	<ul style="list-style-type: none"> - почетак школске године; - током године. 	<ul style="list-style-type: none"> - записници наставничког већа; - евиденција случајева насиља; - извештаји стручних сарадника и одељенских старешина; - електронски дневник; - лични портфолио наставника